

Jakopinov unikatni umetniški opus

Najdeno, ustvarjeno, izmišljeno in ponovljeno je pomenljivi naslov likovne razstave, ki je hkrati pregled zelo raznolikega ustvarjalnega opusa tržiškega umetnika Viljema Jakopina. V Galeriji Paviljon NOB je na ogled izbor slik, risb, grafik in kipov ter objektov, ki jih je likovnik podpisal v zadnjega pol stoletja.

Igor Kavčič

Tržič – V Galeriji Paviljon NOB razstavno leto odpirajo z razstavo rojaka, tržiškega umetnika Viljema Jakopina. Kot je uvodoma povedala direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek, slikar, kipar in grafik Viljem Jakopin sodi v tisti čudoviti krog tržiških likovnih umetnikov iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ki je prispeval pravo bogastvo del v tržiško zakladnico likovne dediščine, hkrati pa so bili ustvarjalci dejavni tudi na drugih področjih kulture. Med njimi ob tokratnem razstavljavcu omenja Dušana Premrla, Vinka Ribnikarja, Kamila Legata, Jožeta Megliča, Vinka Hlebsa, Vena Dolenca, Braneta Povaleya in druge. »V novo odprtem Paviljonu NOB so pripravili mnoge razstave, ki so bogatile tržiško kulturno življenje. Ta razstava je hommage delu Viljema Jakopina, hkrati pa odmev tistih časov,« dodaja Jana Babšek in se Jakopinu zahvaljuje tudi za številna podarjena dela Tržiškemu muzeju, nekatera izmed njih so na ogled tudi v Jakopinovi sobi. »Ze bežen pogled v razstavišče nas prepriča o

Jakopinovi bogati in široko razvejani likovni ustvarjalnosti. Predstavljen je zelo raznolik nabor del, tako po tematiki kot tehnikah, naj gre za slikarstvo, grafiko ali kiparstvo. Kot poudarja kustosinja razstave Andreja Rauch, ki je skupaj z avtorjem izbrala dela za razstavo, gre za prikaz pregled umetnikovega ustvarjalnega opusa, ki temelji na nekaterih ključnih vsebinskih in formalnih sekvencah njegovega ustvarjanja: od »grizljiv« in barvnih kompozicij, avtoportretov in cvetličnih motivov do krajlin v različnih tehnikah in plastik. Vse to v poskusu prikaza ključne točke Jakopinovega ustvarjanja, ko se sporočnost iz prikazovane tematike preseli v slikarsko oziroma kiparsko tehniko.

Ustvarjalna širina

»Priznam, da sem zadnjih 14 dni pred razstavo imel kar nekaj treme, a sem jo premagal, ker sem vedel, da bo to lepa predstavitev mojega ustvarjanja, za kar je v prvi vrsti zaslužna kustosinja Andreja Rauch,« je odprte razstave z zadovoljstvom pospremil Viljem Jakopin,

po rodu iz Tržiča, sicer pa živi v Ljubljani.

Paviljon kar kipi od likovne ustvarjalnosti. V osrednjem prostoru je na ogled nekaj platen, med njimi tudi prvič javno razstavljen triptih, ogledujemo si male plastike, med njimi avtoportret, portret mame in »spet odkrito« gobo dežnikarico v prerezu, posebnost pa so zagotovo motivi šopkov in tihožitij, ki jih Jakopin ustvarja v različnih tehnikah. Kot pove Andreja Rauch, gre pri slednjih za pravo presenečenje, saj so šopki predvsem v zasebni zbirki in javno niso bili predstavljeni. Na drugi strani si ogledamo stenske objekte v kubističnem slogu. Avtor jih je poimenoval grizliji.

»Jakopin je likovni razvoj teinjal predvsem na opazovanju in interpretaciji po eni strani umetniških tendenc v svetovnem merilu (konstruktivizma, kubizma, ekspresionizma in abstrakcije) in po drugi strani na vpletanju svojega mikrokozmosa v umetnost,« poudarja kustosinja.

Samosvoj umetnik

V galerijskem »zadržju« so predstavljena

Viljem Jakopin pred oljem na platnu z naslovom Vrt DSLU iz leta 1987 / Foto: Igor Kavčič

Jakopinova grafična dela, v tehnikah lesoreza, linoreza in litografije, še posebno pa navduši stena s številnimi avtoportreti v različnih tehnikah (tempera, kemični svinčnik, svinčnik, oljna slika) in umetniških slogih od realizma do impresionizma in kubizma. Opazimo letnice 1978 pa vse do danes, saj ti še vedno nastajajo.

Kot zapiše kustosinja, so odlike umetnosti Viljema Jakopina, ko se oziramo skozi šest desetletij njegovega ustvarjanja, predvsem v svojeglavosti, da je kot umetnik samouk znal opazovati in izbirati, ponavljati izbrano na meji med terapevtskim in psihotičnim, ter s tem ustvariti v našem prostoru povsem unikatni umetniški opus.

»Veselite za ustvarjanje že imam, a moram biti odkrit, da bi se pri 83 letih težkolotil. kakšnih posebnih umetniških snovanj,« je povedal Viljem Jakopin, na vprašanje, ali bi, če bi zavrtel čas nazaj, še enkrat stopil na umetniško pot, pa je dejal: »Sploh ni debate – če bi se še enkrat rodil, bi se zagotovo usmeril v slikarstvo.« Razstava bo na ogled do 9. marca.

Beletrina za široko bralstvo

Knjižni program založbe Beletrina letos obeta šestdeset novih naslovov različnih žanrov, predvidoma konec leta pa bo na trgu zaživela nova naročniška platforma BeletrinaDigital.

Igor Kavčič

Ljubljana – Že ob bežnem preletu knjižnih izdaj, ki jih v letošnjem letu načrtujejo pri Beletrini, ta se je v zadnjih letih razvila v eno izmed večjih slovenskih založb, se ob vsej žanrski raznolikosti bralcev različnih želja lahko zaiskrjuje oči.

Kot je na predstavitvi dosežkov preteklega leta in načrtih za letošnje leto in tudi siceršnje vizije založbe uvodoma povedal direktor Mitja Čander, je Beletrina sodobna kulturna institucija, v prvi vrsti seveda založba, ki bo letos izdala šestdeset raznovrstnih, za marsikoga zanimivih naslovov, po drugi strani pa se ukvarja s številnimi drugimi vsebinami, bolj ali manj povezanimi s knjigami. V prvi vrsti sta to literarna festivala Fabula ter Dnevi poezije in vina, tu pa je še vrsta projektov, ki so izšli iz tega, zlasti

platforma Versopolis. »Izrazito se posvečamo digitalizaciji, ki je pomemben trend sodobnega časa, tu naj omenim predvsem Biblos, ki omogoča izposojanje e-knjig tako v splošnih kot v šolskih knjižnicah, ter AirBeletrino, ki je najbolj bran kulturni portal pri nas.«

Izvršna direktorica Alma Čaušević Klemenčič je povedala, da so lani prijavili kar 83 projektov in pritem prejele financiranje za 72, kar pomeni, da so bili 87-odstotno uspešni. Pri tem sodelujejo tudi v različnih evropskih projektih, hkrati pa so dejavni tudi v lokalnem okolju, saj so organizirali kar 284 različnih dogodkov, povezanih s knjigo. Predvidoma konec leta bo zaživel unikatni projekt, imenovan BeletrinaDigital. Naročniška multimedijska platforma bo ponujala elektronske in zvočne knjige v slovenskem in angleškem jeziku, aktualne

filme s slovenskimi podnapisi in sinhronizirane risanke, izvirne podkaste ter izvirne tekstovne in video vsebine.

Prihaja bogato bralno leto

Kot je ob predstavitvi knjižnega kataloga povedal glavni urednik Urban Vovk, je polovica avtorjev letošnjih novih izdaj slovenskih, delež avtoric pa se je približal petini. »Nabor avtorjev je pester, vključuje vse generacije, oba spola ter izvirna dela in prevode. Zasedujemo tudi žanrsko pestro, poleg vodilnega leposlovja v prozi in poeziji so v programu tudi humanistična dela, biografije, tudi poklicne, zgodovinske knjige in drugo. Pod okriljem založbe nastajata tudi zbirki Klasična Beletrina, letos bo izšel že četrti letnik, ter mladinska Zvezdna Beletrina, ki na police pošilja drugi letnik.«

Beletrinino leto so predstavili Aleš Šteger, Alma Čaušević Klemenčič, Mitja Čander in Urban Vovk. / Foto: Beletrina

Naj omenimo nekaj novosti. Že je izšel roman Petelinje jajce Ferija Lainščka (nadaljevanje romana Kurji pastir), tu pa je še nekaj že nagrajenih in uspešnih slovenskih avtoric in avtorjev: Jasmin B. Frelih z romanom Ledeni mež, po Rdeči kapi in Belem volku Irene Svetek bo izšel še zaključek odlično sprejete kriminalne trilogeje z naslovom Črni princ, preveden je prvenec Ane Marwan Krog suhe južine (lani je navdušila z romanom Zabubljena), Vesna Mlek pred poletjem na knjižne

police pošilja roman Kleopatra: Naj se zgodi. Nove izdaje pripravljajo tudi hišni avtorji Tonč Partljič (Veter z vzhoda), Aleš Šteger (Na kraju zapisano 1–12), Vlado Zabot (Gral) in Jurij Hudolin (Čas lepih žensk), z žanrsko fikcijo Toxic se predstavlja Eva Maliković. Ksenija Benedetti pripravlja avtobiografski intervju Hiša sozita, v katerem je skripta njena življenjska in poklicna zgodba, zastavila 75 znanim Slovencem, prav tako bo zanimiva poklicna biografija psihiatra

in psihoterapevta Gorazda V. Mrevljeta, ki jo piše skupaj z Bojano Leskovar.

Pripravili so tudi nekaj ponatisov kanonskih del, kot sta Resničnost Ljuzeta Kovčiča in Menuet za kitaro Vitomila Zupana, tu pa je tudi legendarna Cica v metroju Raymonda Queneauja. Omeniti velja tudi integralni prevod esejev Michela de Montaigna. Arhitekturna vodnika Slovenija osebno in Ljubljana osebno pa pripravljata arhitekta in življenjska sopotnika Špela Kuhar in Robert Potokar.